

การศึกษากลยุทธ์ต่อการบริหารจัดการขยะและพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะ
ของประชาชน ตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู*

STUDY OF STRATEGIES FOR WASTE MANAGEMENT AND DEVELOPMENT OF
WASTE WELFARE FUND FOR PEOPLE IN NA DAN SUBDISTRICT,
SUWANNAKHUHA DISTRICT, NONG BUA LAMPHU PROVINCE

กนกวรรณ วังคะฮาด

Kanokwan Wangkahard

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อุดรธานี ประเทศไทย

Faculty of Humanity and Social Sciences, Udon Thani Rajabhat University, Udon Thani, Thailand

Corresponding author E-mail: kanokwan.wa@udru.ac.th

Tel: 099-465-5335

บทคัดย่อ

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย สังคม สิ่งแวดล้อมและทวีความรุนแรงมากขึ้น ตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหาขยะรวมทั้งยังขาดการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาวิจัยการจัดการขยะในตำบลนาด่าน ซึ่งวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษากลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู 2) เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน ในพื้นที่เป้าหมาย ผลวิจัยเรียงลำดับด้านที่สูงที่สุด พบว่า ด้านการร่วมมือปฏิบัติลดปริมาณขยะมูลฝอย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมา คือ ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหาด้านกองทุนสวัสดิการขยะภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) , ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย และการคัดแยกขยะมูลฝอย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) , ($\bar{X} = 2.95$) น้อยที่สุดด้านการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.19$) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยใช้การทดสอบค่า (F-test) ของระดับกลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชน และพบว่า เพศและรายได้ต่อปี ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (0.001) ซึ่งผลจากการวิจัยส่งผลต่อข้อเสนอแนะด้านกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะรวมทั้งการพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะในระดับตำบล

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การบริหารจัดการขยะ, เทศบาลตำบลนาด่าน, กองทุนสวัสดิการขยะ

Abstract

The problem of solid waste causes environmental and health issues and affects society, and it is becoming more severe. Na Dan Subdistrict, Suwannakhuha District, Nong Bua Lamphu

Province, is one area experiencing this waste problem and lacks effective waste management. Therefore, the researchers recognized the importance of studying waste management in this subdistrict. The research objectives were: 1) To study the waste management strategies of residents in Na Dan Subdistrict, Suwannakhuha District, Nong Bua Lamphu Province; and 2) To compare the waste management strategies of Na Dan Subdistrict, Suwannakhuha District, Nong Bua Lamphu Province, categorized by personal factors and knowledge and understanding of solid waste management. Data was collected using questionnaires from a sample of 383 people. The research results, ranked highest, showed that cooperation in reducing solid waste volume was highest overall ($\bar{x} = 4.57$). This was followed by cooperation in solving problems and the waste welfare fund, which were at a high level overall ($\bar{x} = 4.47$), ($\bar{x} = 3.93$). Information on solid waste collection and waste sorting was also examined. The overall level of waste management strategies was moderate ($\bar{x} = 2.99$), ($\bar{x} = 2.95$), while waste disposal strategies were at a low level ($\bar{x} = 2.19$). When the F-test of the degree of public waste management strategies was used to compare the differences between independent and dependent variables, it was found that annual income and gender were not statistically significant. However, at the 0.05 level (0.001), age, occupation, and educational level were statistically significant. The research results can inform strategies for waste management, including the development of a sub-district-level waste welfare fund.

Keywords: Strategy, Waste Management, Nadan Subdistrict Municipality, Waste Welfare Fund

บทนำ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปัจจุบันมีการเพิ่มอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่ออัตราการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น การอุปโภคบริโภค การสร้างที่อยู่อาศัย เป็นเหตุให้เศษสิ่งเหลือใช้มีปริมาณมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาของขยะมูลฝอยหรือของเสีย เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่ปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อสุขภาพอนามัย ทั้งนี้ขยะมูลฝอยกำลังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปีตามอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภคของประชากรส่งผลให้มีการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (สุรียา นະที และคณะ, 2568) จากการบริโภคทรัพยากรเกินความจำเป็น ทำให้ขยะสะสมในเมืองและไหลลงสู่แม่น้ำรวมถึงทะเล ซึ่งคาดการณ์ว่าปริมาณขยะจะพุ่งสูงถึงร้อยละ 70 ระหว่างปี พ.ศ. 2559 -2593 เนื่องจากการขยายตัวของเมืองและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (พิชญาพร ลุนาบุตร และคณะ, 2568) ขณะเดียวกันปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำ แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการจัดการขยะมูลฝอย การเก็บ ขนส่ง รวมทั้งการทำลายขยะมูลฝอยจะได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นสำหรับการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะรับมือกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี พ.ศ. 2567 มีขยะมูลฝอยจากชุมชนประมาณ 27.2 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่มีปริมาณ 26.95 ล้านตัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตของการบริโภคและการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันยังคงมีปัญหาและความท้าทายที่สำคัญหลายประการ จากข้อมูลพบว่า มีขยะเพียง 1.54 ล้านตันเท่านั้นที่ได้รับการจัดการที่แหล่งกำเนิด คิดเป็นเพียงร้อยละ 6 ของขยะทั้งหมด ขณะที่มีการนำขยะไปใช้ประโยชน์ก่อนการเก็บขนจำนวน 6.02 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 22 ส่วนใหญ่เป็นการแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือรีไซเคิล (กรมควบคุมมลพิษ, 2567)

จังหวัดหนองบัวลำภูก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปริมาณขยะเป็นจำนวนมาก มีจำนวนทั้งสิ้น 0.11 ล้านตัน ซึ่งเกิดจากขยะมูลฝอย จำนวน 299 ตันต่อวัน ซึ่งเป็นมูลฝอยที่ถูกกลับมาใช้ประโยชน์ จำนวน 131 ตันต่อวัน ขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 68 ตันต่อวัน ขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 100 ตันต่อวัน ขยะมูลฝอยที่ตกค้าง 211,005 ตัน (จังหวัดหนองบัวลำภู, 2566) พื้นที่ตำบลนาदानเป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงของปัญหาขยะ ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงต่อสังคมและระบบนิเวศ ทั้งในด้านสุขภาพ ความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมของประชาชน (สุรียา นะที และคณะ, 2568) โดยเฉพาะเทศบาลตำบลนาदानที่ยังขาดความรู้ในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ เนื่องจากประชาชนยังไม่ได้มีการแยกประเภทของขยะก่อนที่จะนำไปทิ้งอย่างแพร่หลาย ทำให้ปริมาณขยะที่ทางเทศบาลตำบลนาदानต้องกำจัดมีจำนวนมาก นอกจากนั้นแล้วเทศบาลตำบลนาदानยังไม่มีบ่อขยะเป็นของตนเองต้องอาศัยการเก็บรวบรวมไปทิ้งที่ตำบลข้างเคียง ทำให้เทศบาลมีค่าใช้จ่ายด้านการจัดการขยะจำนวนมาก ในขณะที่เทศบาลตำบลนาदानต้องจัดหาสถานที่ทิ้งขยะเป็นการเร่งด่วน เนื่องจากบ่อขยะจากตำบลอื่นจะไม่สามารถรองรับขยะจากเทศบาลตำบลนาदानได้อีกพร้อมกับการดำเนินมาตรการให้ความรู้ในการจัดการขยะกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาदानควบคู่กันไป เพื่อลดปริมาณขยะในบ่อขยะโดยไม่จำเป็น

จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชน ตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู รวมทั้งสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาदान เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การจัดการขยะของประชาชน นำไปสู่การพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะเพื่อลดปัญหาปริมาณขยะ รวมทั้งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ต่อการบริหารจัดการขยะและพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะของประชาชน ตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู นี้ได้ปรับใช้ในระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดวิธีดำเนินงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวนทั้งสิ้น 8,996 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลนาदान, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาदान อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 383 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามาเน่ (Yamane, T., 1976) โดยกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้จะใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยกำหนดความเคลื่อนที่ 0.05 ตามสูตรคำนวณดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

N = จำนวนทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวอย่างที่ได้เทียบกับจำนวนประชาชนแต่ละหมู่บ้าน และใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการแจกแบบสอบถามโดยสุ่มเป็นรายบุคคล

1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการขยะ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยและสามารถจำแนกเนื้อหาเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหา ด้านการร่วมมือปฏิบัติลดปริมาณขยะมูลฝอย และด้านกองทุนสวัสดิการขยะ

1.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 11 หมู่บ้าน

1.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่าง เดือนเมษายน พ.ศ. 2568 - เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อปี และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 การศึกษากลยุทธ์ต่อการบริหารจัดการขยะและพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะ ของประชาชน ตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหา ด้านการร่วมมือปฏิบัติลดปริมาณขยะมูลฝอย และด้านกองทุนสวัสดิการขยะ จำนวนข้อคำถามรวม 32 ข้อ เป็นลักษณะแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งการวัดออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 กลยุทธ์ต่อการบริหารจัดการขยะในประเด็นต่าง ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในตอนที่ 2

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถาม

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3 ทำแบบสอบถามฉบับร่าง

3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 3 ท่าน ตรวจสอบด้วยวิธีกาประเมินค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence Index) โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ต่ำกว่า 0.5 ออก 2 ข้อ และข้อคำถามที่คงไว้ในแบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนี IOC มากกว่าระดับ 0.5 ขึ้นไป

3.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้ (Try out) ได้ค่าอัลฟาแสดงความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย = 0.728 2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย = 0.768 3) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย = 0.918 4) ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหา = 0.769 5) ด้านการร่วมมือปฏิบัติลดปริมาณขยะมูลฝอย = 0.893 และ 6) ด้านการพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะ = 0.836

3.6 จัดทำแบบสอบถามฉบับจริงและขอจริยธรรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เลขที่ อว.0622.7/378

3.7 เก็บรวบรวมข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS : Statistical Package for Social Science) ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentages) ตอนที่ 2 การศึกษากลยุทธ์ต่อการบริหารจัดการขยะและพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะของประชาชน ตำบลนาด่าน อำเภอ

สุพรรณคณา จังหวัดหนองบัวลำภู ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทำการเปรียบเทียบตัวแปรโดย 1) การทดสอบค่าที (t-test) ใช้เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะของตัวแปรเพศ 2) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of variance) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะตัวแปร อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา และตอนที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาदान อำเภอสุพรรณคณา จังหวัดหนองบัวลำภู ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สรุปผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ พบว่า เพศหญิงมากที่สุด จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 60.05 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.95 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปี ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 41.78 รองลงมาอายุ 41 - 60 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.81 อายุ 18 - 30 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.62 และอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.79 ตามลำดับ ด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 52.74 รองลงมาค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.88 รับจ้างทั่วไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.53 และน้อยที่สุด ข้าราชการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.22 ตามลำดับ ด้านรายได้ต่อปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 40,000 บาท จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 74.15 รองลงมา 100,000 - 150,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.23 40,000 - 100,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.88 และมากกว่า 150,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.74 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 54.83 รองลงมามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.07 และปริญญาตรี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.83 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษากลยุทธ์ต่อการบริหารจัดการขยะและพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะของประชาชน ตำบลนาदान อำเภอสุพรรณคณา จังหวัดหนองบัวลำภู

1. ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 การรักษาความสะอาดในชุมชนเป็นหน้าที่ของทุกคน ($\bar{X} = 4.60$) ข้อที่ 2 ท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับภาชนะสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.53$) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 ท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.43$) และ น้อยที่สุดท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.41$)

2. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5 การคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา คือ ข้อที่ 6 หากชุมชนไม่ทำการคัดแยกขยะมูลฝอยจะทำให้หน่วยงานของรัฐต้องมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.98$) ข้อที่ 4 การคัดแยกมูลฝอยทำให้ลดปริมาณขยะ ($\bar{X} = 3.95$) ข้อที่ 3 ครั้วเรือนของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมถังขยะแยกประเภท ($\bar{X} = 2.61$) ข้อที่ 8 การคัดแยกขยะก่อนทิ้งทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ ($\bar{X} = 2.53$) ข้อที่ 2 ครั้วเรือนของท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.15$) และน้อยที่สุดท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยในครั้วเรือน ($\bar{X} = 2.10$)

3. ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย สรุปได้ว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.19$) ข้อที่ 6 หากไม่มีถังขยะสามารถเก็บขยะไว้แล้วนำมาทิ้งเมื่อพบถังขยะ ($\bar{X} = 2.94$) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 การจัดหาถังขยะเป็นหน้าที่ที่ทุกบ้านต้องจัดหาเอง ($\bar{X} = 2.24$) ข้อที่ 2 ครั้วเรือนของท่านประสบปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ทิ้งขยะ ($\bar{X} = 2.08$) ข้อที่ 1 ครั้วเรือนของท่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 2.06$) ข้อที่ 3 ครั้วเรือนของท่านต้องประสบปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 1.90$) ข้อที่ 5 หากไม่มีถังขยะหน้าบ้าน สามารถนำขยะไปทิ้งในที่สาธารณะได้ ($\bar{X} = 1.90$)

4. ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหา สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ข้อที่ 2 ควรให้ทุกบ้านร่วมกันแยกขยะมูลฝอยทุกครั้งก่อนนำไปทิ้งหรือกำจัด ($\bar{X} = 4.61$) ข้อที่ 3 ควรจัดกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดและการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องให้แก่เยาวชนและประชาชน ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปขยะเพื่อนำมาใช้ประโยชน์แก่ชุมชน ($\bar{X} = 4.60$) ข้อที่ 5 ควรจัดอบรมคัดแยกขยะมูลฝอยในโรงเรียนเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนมีความสนใจและมีความรู้ในการคัดแยกขยะมูลฝอยตลอดจนสามารถนำความรู้ไปขยายต่อ ($\bar{X} = 4.58$) ข้อที่ 6 ควรจัดทำโครงการธนาคารขยะมูลฝอยภายในชุมชนเพื่อเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยและเป็นการเสริมรายได้ให้แก่ครัวเรือน ($\bar{X} = 4.57$) น้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 เทศบาลควรจัดหาถังขยะมูลฝอยมาเพิ่มไว้บริการให้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.46$)

5. ด้านการร่วมมือปฏิบัติลดปริมาณขยะมูลฝอย สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ข้อที่ 2 ควรให้ทุกบ้านร่วมกันแยกขยะมูลฝอยทุกครั้งก่อนนำไปทิ้งหรือกำจัด ($\bar{X} = 4.61$) ข้อที่ 3 ควรจัดกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดและการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องให้แก่เยาวชนและประชาชน ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปขยะเพื่อนำมาใช้ประโยชน์แก่ชุมชน ($\bar{X} = 4.60$) ข้อที่ 5 ควรจัดอบรมคัดแยกขยะมูลฝอยในโรงเรียนเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนมีความสนใจและมีความรู้ในการคัดแยกขยะมูลฝอยตลอดจนสามารถนำความรู้ไปขยายต่อ ($\bar{X} = 4.58$) ข้อที่ 6 ควรจัดทำโครงการธนาคารขยะมูลฝอยภายในชุมชนเพื่อเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยและเป็นการเสริมรายได้ให้แก่ครัวเรือน ($\bar{X} = 4.57$) น้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 เทศบาลควรจัดหาถังขยะมูลฝอยมาเพิ่มไว้บริการให้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.46$)

6. ด้านการพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะสรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ดังนี้ ข้อที่ 4 ท่านคิดว่ากองทุนสวัสดิการขยะมีประโยชน์ต่อคนในชุมชน ($\bar{X} = 4.42$) ข้อที่ 2 ท่านเห็นด้วยว่ากองทุนสวัสดิการขยะจะเพิ่มสวัสดิการชุมชน ($\bar{X} = 4.27$) ข้อที่ 3 ท่านยินดีสมทบเงินเข้ากองทุนสวัสดิการขยะหรือไม่ ($\bar{X} = 4.20$) ข้อที่ 1 ท่านมีความเข้าใจในเรื่องกองทุนสวัสดิการขยะมากเพียงใด ($\bar{X} = 2.83$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับกลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยใช้การทดสอบค่า (F-test) ของระดับกลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาทั้ง 5 ด้าน พบว่า เพศ และรายได้ต่อปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (0.001)

อภิปรายผล

กลยุทธ์ต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ผลการวิจัยเป็นอย่างไรนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู มีปัญหาเกี่ยวกับภาชนะสำหรับเก็บขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง จากการสอบถาม พบว่า หลายบ้านไม่มีถังขยะแต่บางบ้านบริหารจัดการโดยการซื้อถังขยะมาด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย บุญทวงศ์ ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยเรียงลำดับเป็นรายด้าน คือ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ด้านการแปรรูปขยะมูลฝอย ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอยตามลำดับ (ทรงชัย บุญทวงศ์, 2564)

2. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ผลเป็นเช่นนี้เพราะประชาชนยังยืนยันว่าตนพอมีความรู้ในการคัดแยกขยะในครัวเรือนด้วยตนเองจึงมิได้ประสบปัญหาในการคัดแยกขยะมูลฝอย และประชาชนมีความคิดเห็นตรงกันว่าแต่ละครัวเรือนควรมีการคัดแยกขยะจะทำให้ปริมาณขยะลดลงได้และจะไม่เป็นภาระของหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิ่นรัตน์ สิริพันธ์พงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์กลยุทธ์ในการจัดการขยะของเทศบาลตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ขยะประมาณ 18 ถึง 20 ตันต่อวันถูกจัดการโดยหลุมฝังกลบเอกชน กลยุทธ์ในการจัดการขยะจากการวิเคราะห์ Swot analysis พบว่า ชุมชนมีปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง คือ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูงและเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ และสามารถทำงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลรวมทั้งการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ซึ่งชุมชนได้นำระบบมาตรฐานสิ่งแวดล้อมมาตรวจสอบ ส่วนจุดอ่อน คือ การไม่มีพื้นที่และหลุมฝังกลบเอกชนที่จัดจ้างมีความไม่แน่นอน ปัจจัยภายนอก พบว่า ประชาชนยังขาดความตระหนักในการคัดแยกขยะ รวมถึงประชากรแฝง ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ในงานวิจัยยังเสนอแนวทางการจัดการขยะที่เหมาะสม คือ ควรรวมกลุ่มกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปัญหาเช่นเดียวกันเพื่อจัดการขยะแบบบูรณาการโดยการวางแผนลดขยะโดยใช้หลัก 3R (Reduce Reuse Recycle) โดยการเปลี่ยนขยะเป็นพลังงาน เช่น ก๊าซชีวภาพ เชื้อเพลิงขยะ และการเผาให้ความร้อน (ปิ่นรัตน์ สิริพันธ์พงศ์, 2565)

3. ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ที่ผลการวิจัยเป็นอย่างไรนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู มีความคิดเห็นว่าถ้ามีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะก็จะไม่ทำให้เกิดปัญหาขยะล้นเมืองในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ สมานิติ และคณะ ที่ได้ศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สภาพพื้นที่มีปริมาณขยะที่เทกองโดยยังไม่ได้รับการฝังกลบ ปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างได้แก่ ปัญหาขยะตกค้างสะสมเป็นจำนวนมากและปัญหาน้ำชะขยะไหลลงสู่พื้นที่เกษตรกรรม ส่วนสาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอย ได้แก่ ปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นไม่ได้ฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล การดำเนินการตามกระบวนการพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐพ.ศ.2560ล่าช้าและความร่วมมือแก้ไขปัญหาระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนยังขาดประสิทธิภาพ (อภิวัฒน์ สมานิติ และคณะ, 2568)

4. ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหา สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ผลการวิจัยเป็นอย่างไรนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ควรได้รับความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากขยะมูลฝอยจะทำให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองหรือชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนัย ลามคำ ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนใน

จังหวัดอุดรธานียังอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการประเมิน การกำหนดนโยบาย และการนำไปปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนแบบบูรณาการและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง มีนโยบายและกิจกรรมที่สอดคล้องต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทของหน่วยงานรัฐและเครือข่ายท้องถิ่นให้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ (दनัย ลามคำ, 2566)

5. ด้านการร่วมมือปฏิบัติลดปริมาณขยะมูลฝอย สรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ผลการวิจัยเป็นอย่างนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาตาล อำเภอสวรรคภูหา จังหวัดหนองบัวลำภู คิดเห็นว่าถ้ามีธนาคารขยะมูลฝอยภายในชุมชนก็จะทำให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะไว้ทุกครัวเรือนเพื่อนำขยะที่คัดแยกไว้ไปฝากที่ธนาคารขยะมูลฝอย ทำให้เกิดรายได้และภายในชุมชนสะอาดมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาสิก เตชะชั้นหมาก ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบบูรณาการของจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัย “3 พลัง” ได้แก่ บ้าน วัด และหน่วยราชการ ซึ่งเป็นการผสมพลังชุมชนให้ขับเคลื่อนร่วมกัน พร้อมส่งเสริมแนวคิด “3 ข.” คือ ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อปรับพฤติกรรมประชาชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่ทำให้รูปแบบนี้สำเร็จ คือ ความพร้อมของคน การสร้างแนวร่วม และการมีเครือข่ายสนับสนุนอย่างเหนียวแน่น (กาสิก เตชะชั้นหมาก, 2565)

6. ด้านการพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะสรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการพัฒนากองทุนสวัสดิการขยะต้องอาศัยนวัตกรรมหลายรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธพงศ์ ริยะสาร ได้ศึกษานวัตกรรมจัดการขยะครัวเรือนแบบบูรณาการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นวัตกรรมสำคัญที่ช่วยแก้ปัญหาส่วนหนึ่ง คือ นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการองค์การปกครองจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สามารถสร้างแรงจูงใจและจัดโครงสร้างการทำงานที่เหมาะสมเพื่อรองรับการดำเนินงานอย่างยั่งยืน (ยุทธพงศ์ ริยะสาร และคณะ, 2566)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยใช้การทดสอบค่า (F-test) พบว่า อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (0.001) ผลวิจัยสะท้อนความแตกต่างของสมาชิกในด้านปัจจัยส่วนบุคคลล้วนส่งผลต่อระดับกลยุทธ์ต่อการจัดการขยะอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจสะท้อนประสบการณ์และการเรียนรู้ในการจัดการขยะที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ ประสานดี และคณะ ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารขยะประกันชีวิตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่แตกต่างกัน มีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ศักดิ์ ประสานดี และคณะ, 2568)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยชี้ว่า ความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลนาตาลมีได้ขึ้นกับปัจจัยเดียว หากเกิดจากการบูรณาการหลายองค์ประกอบร่วมกัน โดยมีเสาหลักสองด้าน ได้แก่ 1) ด้านประชาชน ครอบคลุมความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมการคัดแยก และแรงจูงใจ 2) ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องมีนโยบาย งบประมาณ ระบบบริการ และบุคลากรที่มีศักยภาพ ซึ่งต้องมีความพร้อมควบคู่กัน กลไกสำคัญที่เชื่อมโยงองค์ประกอบดังกล่าว คือ กระบวนการบูรณาการที่เปลี่ยนความรู้สู่การปฏิบัติจริง จากกระบวนการ 3 ภาคส่วน (บ้าน-วัด-รัฐ) นวัตกรรมจัดการขยะ และกิจกรรมสร้างจิตสำนึกควบคู่แรงจูงใจ ผลลัพธ์ คือ การลดปริมาณขยะ เพิ่มการคัดแยก ลดต้นทุนการกำจัด เกิดรายได้เสริม และก่อให้เกิดวัฒนธรรมการจัดการขยะร่วมกันอย่างยั่งยืนในชุมชน

ภาพที่ 1 การบูรณาการการจัดการความรู้ในการจัดการขยะของเทศบาลตำบลนาด่าน อำเภอสวรรคคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะในระดับแตกต่างกันตามแต่ละด้าน โดยด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.99$) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานยังคงมีข้อจำกัดและสามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ ขณะที่ด้านการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.19$) แสดงให้เห็นถึงปัญหาเชิงโครงสร้างหรือระบบการกำจัดที่ยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างเพียงพอในทางตรงกันข้าม ด้านความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาขยะโดยรวมก็อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) โดยเฉพาะด้านความร่วมมือในการปฏิบัติเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) สะท้อนถึงความตระหนักและความพร้อมของประชาชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาขยะในพื้นที่ ขณะเดียวกันด้านกองทุนสวัสดิการขยะ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้การยอมรับและเห็นคุณค่าของกลไกกองทุนในการสนับสนุนการจัดการขยะและสวัสดิการของชุมชน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบความแตกต่างของกลยุทธ์การจัดการขยะตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า เพศและรายได้ต่อปีไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างของระดับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 (0.001) แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการมีอิทธิพลต่อมุมมองและพฤติกรรมด้านการจัดการขยะของประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มประชากรในพื้นที่และเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อการลดปริมาณขยะของแต่ละครัวเรือน

การคัดแยกขยะของครัวเรือนภายในชุมชน นอกจากนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป เทศบาลตำบลนาदान ควรศึกษาเทคนิคหรือรูปแบบในการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนอื่นเพื่อเปรียบเทียบความต้องการหรือแนวทางในการจัดการขยะภายใต้บริบทที่แตกต่างออกไปเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจศักยภาพปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ ในการบริหารจัดการขยะที่เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2567). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี2567. เรียกใช้เมื่อ 10 มีนาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/2PVXC>
- กาสัก เต๊ะชั้นหมาก. (2565). รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบบูรณาการของจังหวัดลพบุรี. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 16(01), 171-181.
- จังหวัดหนองบัวลำภู. (2566). ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของจังหวัดหนองบัวลำภู. เรียกใช้เมื่อ 8 มีนาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/YFGjy>
- दनัย ลามคำ. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี. วารสารสิทธิธรรม, 1(01), 35-46.
- ทรงชัย บุญทวงศ์. (2564). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปิ่นรัตน์ สิริพันธ์พงศ์. (2565). การวิเคราะห์กลยุทธ์ในการจัดการขยะของเทศบาลตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 21(2), 349-367.
- พิชญาพร ลุนาบุตร และคณะ. (2568). การพัฒนาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนและชุมชน: กรณีศึกษาหมู่ 10 บ้านโนนสะอาด และหมู่ 11 บ้านโนนสวรรค์ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น. ชัยภูมิเวชสาร, 45(1-06), 46-58.
- ยุทธพงศ์ ริยะสาร และคณะ. (2566). นวัตกรรมจัดการขยะครัวเรือนแบบบูรณาการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน, 5(3), 55-68.
- ศักดิ์ ประสานดี และคณะ. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารขยะประกันชีวิตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. วารสารโพธิศาสตร์ปริทัศน์, 5(1), 65-76.
- สำนักงานเทศบาลตำบลนาदान. (2567). ข้อมูลจำนวนประชากรเทศบาลตำบลนาदान ต.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู. เรียกใช้เมื่อ 10 มีนาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/SxXh0>
- สุริยา นะที และคณะ. (2568). รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหล่าแดง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษาการแพทย์และสุขภาพ, 10(2), 979-988.
- อภิวัฒน์ สมานธิ และคณะ. (2568). การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 20(2), 75-90.
- Yamane, T. (1976). Statistics: An introductory analysis. (2nd ed.). New York: Harper & Row.